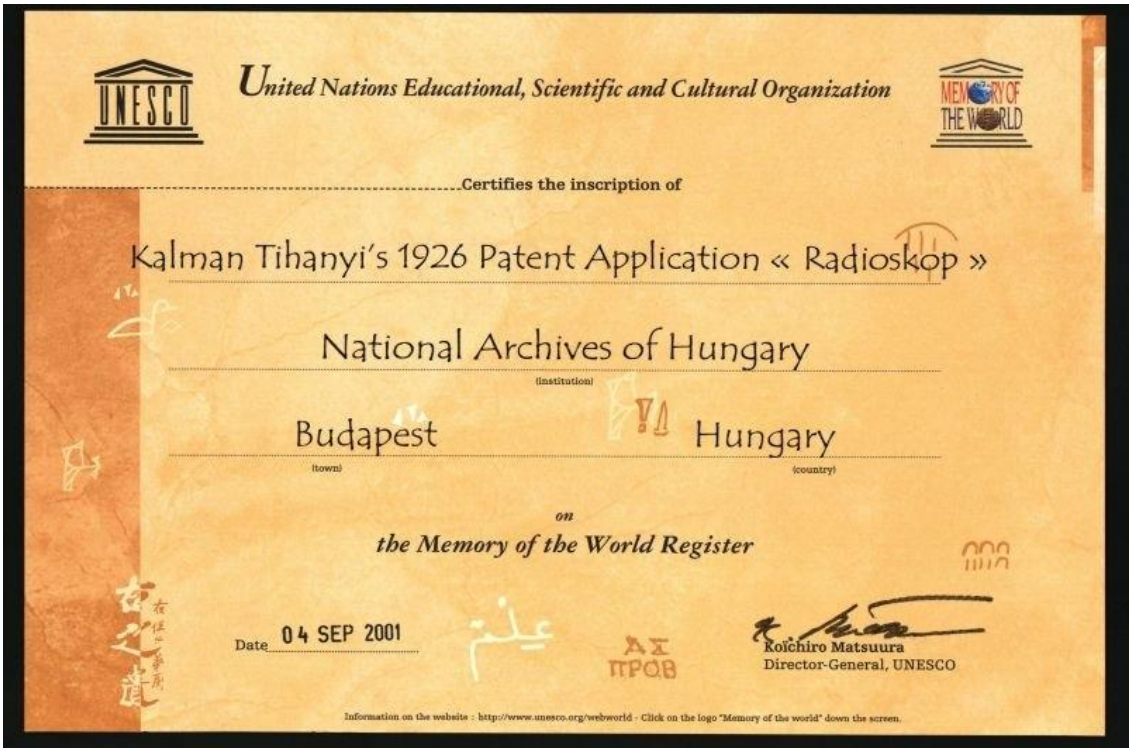
25 éves az UNESCO Memory of World Register oklevele

Tihanyi Kálmán (1897-1947) mérnök-fizikus, a modern televíziós (TV) rendszer alapelvére és a műszaki megoldásra vonatkozó szabadalmát 1926. március 20-án nyújtotta be a Magyar Királyi Szabadalmi Bírósághoz. Találmányának a ***„Radioskop”*** nevet adta. Beadványában részletesen ismertette a töltésfelhalmozás, illetve töltéstárolás elvét, és az arra felépített katódsugárcsöves TV-rendszert. Elgondolásait tovább fejlesztve, két új szabadalmi leírásban foglalta össze, majd 1928-ban szabadalmazta idehaza, Németországban, Angliában, Franciaországban és az USA-ban is.
A Radio Corporation of America (RCA) vezetői a szabadalmak közzétételét követően megkeresték a zseniális feltalálót, és üzletet kötöttek vele. 1931-ben megkezdték a képfelbontócső laboratóriumi kidolgozását. Az új kameracső első igazán sikeres példányai néhány hónapon belül megszülettek és ekkor dőlt el, hogy a készüléket ***„ikonoszkóp”*** néven fogják forgalmazni. Ennek a nagyrészt Tihanyi Kálmán szabadalmai alapján továbbfejlesztett változatai kép-ikonoszkóp, orthikon és vidikon néven ismertek. A Budapesten benyújtott szabadalmi kérelemnek, mint példaértékű közel ötven oldalas dokumentumnak, az ismeretterjesztő, tanító és szórakoztató televíziózás (akkori nevén ***„távolbalátás”***) alapjainak lerakása mellett van még két fontos utóélete:

1. Az Egyesült Nemzetek Szövetsége Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) az 1972-ben elindított Világörökség program mintájára, 1997-ben elindította a Világemlékezet programot (Memory of World Programme).

Az UNESCO által gondozott listára (Memory of World Register) Magyarországról elsőként Tihanyi Kálmán 1926-os szabadalmi kérelme került fel 2001. szeptember 4-én.
Ezt követően 2005-ben a Corvina könyvtár, 2007-ben a Lázár-térkép, 2009-ben ***Bolyai János matematikus, hadmérnök*** *Appendix-e és Körösi Csoma Sándor archívuma, 2013-ban Semmelweis Ignác gyermekágyi lázzal kapcsolatos felfedezése, valamint 2015-ben* ***Eötvös Loránd fizikus*** *gazdag életművének három dokumentuma került fel. Eötvös Loránd legismertebb találmánya, a róla elnevezett torziós ingához kapcsolódó dokumentumok mai lelőhelyei: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Kézirattára.*

2. ***Tihanyi Kálmán*** *volt az egyike azon kevés feltaláló közül, akik felismerte, hogy a televízió nem csupán a kamera előtti képek küldésének módja, hanem az emberi látás kiterjesztése pld. veszélyes környezetből a veszélytelenbe. Az atomerőműben dolgozók jól tudják, hogy az üzemviteli, karbantartói, anyagvizsgálói és kerítésvédelmi kamerák nélkülözhetetlen eszközök. Példaként „csupán" azt emelném ki, hogy az üzemanyag-kazetták átrakása során az ionizációs sugárterhelésnek kitett kamerák a kezdetektől segítik az átrakógépen dolgozó operátorokat, ahogy az a fenti képen látható.*

Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök,
a MMK Történeti Bizottság mb. titkára